

Uhu-madarász hírek

Az MME 26.sz. Heves megyei csoportjának hírlevele
12. sz., 2009. december

Beszámoló a MME Heves megyei Csoportjának 2009-ben végzett munkájáról

Ragadozómadár-munkacsoport

Kígyászölyv (Circaetus gallicus): két revierről van tudomásunk. Az egyik viszonylag közel található a siroki fekete gólya revierhez, a másik pedig a siroki fémművektől keletre. Idén ebben a térségben (Sirok Kőkútpuszta) többször láttunk egy-egy példányt, siklót zsákmányolni. Fészkeiket 2010 tavaszán próbáljuk majd megkeresni.

Hamvas rétihéja (Circus pygargus): a dél-hevesi területen (Hevesi Füves Puszták TK.) 3-4 párról tudunk.

Egerészölyv (Buteo buteo): a dél-hevesi területen kb. 120 pár költött.

Parlagi sas (Aquila heliaca): a Mátraaljától délre eső, már sík részeken 3-4 pár költ évente. Egy itteni fészeknél a tojó tavasszal kotlott, de a költés tönkrement, a későbbi ellenőrzéskor a fészek üres volt. A dél-hevesi területen 18 pár költött.

Békászó sas (Aquila pomarina): két reviert (illetve fészket) ismerünk. Az egyik Kisnánán található, itt egy fióka repült ki. A másik fészekre nyáron sikerült rátalálni Pásztó mellett, a Muzsla oldalában. Érdekesség, hogy itt kétfiókás volt a fészekalj, amely a békászó sasnál nagyon ritka.

Vándorsólyom (Falco peregrinus): az eddig ismert egyetlen mátrai költőhelyen tavasszal a tojó kotlott, de később a költés valamilyen ok folytán (holló?) megghiúsult. Megfigyeléseink alapján valószínűleg van még másik költő pár is a Mátrában, költésidőben öreg madarat láttunk, zsákmányal.

Kerecsensólyom (Falco cherrug): a Mátra belső részein nem tudunk költésről, a Mátraaljától délre eső, sík részeken 5-6 pár költ rendszeresen, a dél-hevesi területen 18 pár költött.

Kabasólyom (Falco subbuteo): a dél-hevesi részen kb. 25 pár költött.

Vörösvércse (Falco tinnunculus): kis számban költ a Mátraalján, a dél-hevesi részen kb. 150 pár költött.

Kék vércse (Falco vespertinus): a dél-hevesi részen kb. 30 pár költött.

Uhu (Bubo bubo): két helyen volt csak sikeres költés, 3 illetve 1 fióka repült ki. Utóbbi helyen a tojó elpusztult, de a hím sikeresen felnevelte a fiókat. Egy harmadik költőhelyen június közepén még kotló madarat láttunk, ami teljesen rendhagyó.

Urali bagoly (Strix uralensis): egy sikeres költésről tudunk, a kirakott költőládák egyikében, itt 2 fióka nőtt fel.

Egerészölyv portré (fotó: Kazsu Attila)

Fekete gólya (Ciconia nigra): a Mátrában három reviert ismerünk. Az egyik valószínűleg Parád és Parádsasvár között található. Ebben a térségben többször láttuk a madarat, sőt, egy alkalommal Parádfürdőn, a Cifraistállóval szemben (tehát igen forgalmas kirándulóhelyen) a patakparton vadászatot. Nyáron sikerült ráakadni egy tavalyi fészkeire Parádsasvár mellett. Szintén évek óta ismert a faj egy gyöngyöspatai revierje. Idén kora tavasszal többször bejártuk a Rédei-Nagy-patak és a Zám-patak völgyét, illetve annak mellékvölgyeit. Meg is találtuk egy régebbi fészket, amelyet azonban 2009-ben nem használt. Szintén a 2009-es év eredménye, hogy sikerült egy újabb revierre bukkanni Sirok Kőkúpuszta mellett. Ezzel sajnos elkéstünk, mivel a költés megghiúsult egy, a közelben folyó fakitermelés miatt.

Balázs Tibor – Dr. Solti Béla – Urbán László

Az uráli bagoly költőláda- program 2009. évi eredményei

A 2009-es év sikeresnek mondható az uráli bagoly költése szempontjából. 17 költőládát ellenőriztünk tavaly, melyek közül egyben (Gyöngyöstarján - Tóthegyes) ismét uráli bagoly költött, és sikeresen két fiókat reptetett. Az első ellenőrzéskor a tojó még kotlott, azonban a másodszori ellenőrzés alkalmával már egy nagyobb, illetve egy kisebb fiókat pillanthattunk meg a ládában. Ekkor a tojó már ránk is repült, támadott.

Hét költőládban macskabagoly költését regisztráltuk. Ezekben az esetekben időnként csak egyszeri ellenőrzésre futotta, ezért nem mindig tudtuk a fiókaszámot megállapítani. Érdekességként megemlíthető, hogy egy esetben (Parád - Ispánveszi) 4 fiókás, illetve egy tojásos volt az ellenőrzéskor a fészekalj. Gyűrűzés sem az uráli bagoly, sem pedig a macskabaglyok esetében nem történt. 2009 év végén még 2 költőládát raktunk ki Parád (Ilona-völgy) térségében, illetve 2010 tavaszán további 4 költőláda kihelyezését tervezzük. Ezekkel együtt összesen 23 költőláda lesz a Mátrában.

Uráli bagoly a tükörrel ellátott költőládban (fotó: Urbán László)

Macskabagoly fióka (fotó: Magos Gábor)

Urbán László

Gyurgyalag - partifecske felmérés

Ebben az évben több mint harminc, potenciális élőhelyen végeztünk felmérési munkát. A Mátra déli lejtőit, és a Mátraalját vizsgáltuk át.

15 helyen tapasztaltunk költést. Ami negatívumként értékelhető: egyre több az olyan élőhely, ahol régebben költöttek gyurgyalagok vagy partifecskek, az utóbbi években viszont már nem tapasztaltuk jelenlétüket. Elmondhatjuk, hogy mostanra megszűntek működni fészkelő telepként.

Sajnos a tavaly általunk megtisztított horti élőhelyre sem tértek vissza a madarak az idén, pedig egy elég jelentős, mintegy 80 régi költőüreggel rendelkező partfalról van szó. Nagyon bízunk benne, hogy tavasszal újra itt lesznek, hiszen az élőhely környékén nem történt kedvezőtlen változás.

Adatok:

- gyurgyalag 12 élőhelyen: 160 pár
- partifecske 5 élőhelyen: 510 pár

A felmérésben részt vettek: Jusztin Balázs, Király Tamás, Magos Gábor, Szabó Tibor, Urbán László

Szabó Tibor

Beszámoló a 2009. évi gyöngybagolyvédelmi munkáról

Az MME Heves Megyei Helyi Csoport gyöngybagolyvédelmi programja keretében három megyében (Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád) végeztünk gyöngybagoly felmérési és védelmi munkákat a 2009-es évben.

A korán beköszöntő jó idő, és így a hamarabb költő gyöngybaglyok miatt már június III. dekádjában sor került a felmérésre, ami kb. 10-15 nappal korábban volt az előző évekhez képest. Heves megye nagy részét lefedő felmérés során tizennégy helyen találtunk I. költést, Nógrádban egy helyen, míg Jászságban két helyen. Átlagos fiókaszám 5,3 fióka/fészkealj volt az I. költés során. A II. költés több helyen elmaradt, és a fiókaszám is alacsonyabb volt (4,5 fióka/fészkealj) - pedig pont fordítva szokott lenni -, ami a nyári nagy szárazsággal és így a gyöngybagoly fő táplálékának számító kistermetű rágszálók hiányával hozható összefüggésbe. Ez főleg a hevesi kistérségben volt szembevetendő.

Összesen 128 fiókát és egy fejlett gyöngybaglyot gyűrűztem meg.

Sajnálatos módon a templomokban lakó denevérek száma az idei évben is tovább csökkent. Érdekességként említem meg, hogy az egyik kápolnában, ahol minden évben gyöngybagoly szokott költeni, az idén elmaradt a költés és azonnal megjelent egy kuvik pár, amely sikeresen reptette ki fiókáit (az egyiket meg tudtuk gyűrűzni).

A Jászságban a Hajta-patak mentén Király Tamás tagtárs tanyájára raktunk ki egy un. belső költőládát, bízva benne, hogy a környéken látott baglyok közül az egyik pár a jövőben hátha befészkel magát.

A 2009-es év során a gyűrűzőközponttól két érdekes megkerülésről kaptam hírt (*megkerülés = általam gyűrűzött és mások által megtalált és bejelentett madár*). Az egyik, egy 2008. nyarán, Gyöngyös térségében gyűrűzött fiókát 2009. februárjában – 310 km megtétele után - Szentmargita, Cluj (Kolozsvár), Romániában találtak meg.

A másik még érdekesebb megkerülés, egy 2005 szeptemberében Visonta közelében fiókaként gyűrűzött gyöngybaglyot, 2009. november végén – 370 km-re szülőfalujától – a horvátországi Jalševac Nartski-ben találtak meg.

Jusztin Balázs

Fehér gólya felmérés

Nagy örömmre, ebben az évben többen vettek részt a programban, mint tavaly, ennek megfelelően ismét sok községet tudunk bevonni a felmérésbe, egészen pontosan 85-öt. A költési eredmények jónak mondhatóak, bár elég magas az üres fészkek aránya, és ötfiókás fészkalj az idén nem volt. 6 költőpár egyáltalán nem nevelt fiókát. Sajnos – hogy egy kicsit hazabeszéljek – Horton sem repültek ki 2009-ben fiatal gólyák, több évtizedes gyakorlatot megszakítva. Az okot nem ismerjük, tojást rakott a tojó, de nem folytatta a költést és elhagyták a területet.

Az adatok röviden: 71 fészekből 185 fióka repült, ki ez 2,8-as átlagnak felel meg, ami egy kicsit kevesebb, mint 2008-ban.

Köszönet a felmérőknek: Antal András, Baranyiné T.Emma, Dr.Solti Béla, Godó Lajos, Gurúz Tamás, Jusztin Balázs, Szabó Tibor, Tasnádi László, Zombori Árpád

Szabó Tibor

A fülemülék éjszakája

A Heves megyei Csoport 2009.05.09-én tartotta meg a rendezvényt. Helyszíne a Gyöngyös-Rédei-víztároló környéke volt. Gyönyörű, ártéri erdő jellegű környezetben sétáltunk. Először a 18-órás kezdés kicsit korainak tűnt (még javában sütött a nap), de szépen énekeltek a madarak egészen sötétedésig. Azután viszont a szokásoktól eltérően szinte alig-alig lehetett hallani őket. Sok egyéb madarat is megfigyelhettünk. Mivel a résztvevők nagy része nem MME tag volt, minden érdekesnek tűnt számukra amit „élt és mozgott”. Rengeteget kérdeztek, volt idő mesélni az egyesület programjairól, az elvégzett munkákról, megfigyelésekről.

Sötétedés után a gyöngyösi csillagászok tartottak bemutatót, ami megint nagy tetszést aratott a résztvevők között.

Szabó Tibor

Odútelepek

Idén is a szokásos fajok költését regisztrálhattuk. Érdekességként megemlítem, hogy a horti Nyúzó völgyben lévő telepen nagyon magas volt a pelék által elfoglalt odúk aránya, holott természetes erdő nincs a közelben (fákkal lazán benőtt, bokros domboldal, telepített fiatal akác mellett). Az ősszel egy új telepet is létrehoztunk a Parád melletti Ilona-völgyben. Kíváncsian várom a májusi eredményeket, ugyanis ezek bükkösben kerültek kihelyezésre, és ilyen élőhelyre eddig még nem raktunk ki odúkat.

Az idei eredmények:

- Mátra, Sár-hegy: 8 odú volt üres, 2 odúban csuszka fészkalj: 16 fióka, 6 odúban széncinege fészkalj: 53 fióka, 2 odúban seregély fészkalj: 9 fióka.
- Hort, Nyúzó-völgy: 1 odú volt üres, 1 odúban nagy pele, 3 odúban mogyorós pele, 1 odúban seregély fészkalj: 5 fióka, 3 odúban széncinege fészkalj: 32 fióka

Köszönöm a résztvevők segítségét: Tóth Teodóra, Mezei Sándor, Varga Balázs.

Szabó Tibor

Gyűrűző tábor, Hevesvezekény

Az idei tábort augusztus 12-16-a közötti időpontban rendeztük meg. Remek időt fogtunk ki, nem volt túl nagy a hőség és az esőt is megúsztuk. 5-15 fő között változott a résztvevők száma. Sajnos – egyéb elfoglaltságaink miatt - csak négy nap állt rendelkezésünkre, hogy lebonyolítsuk ezt a programot. Ehhez képest nem volt rossz a fogási eredmény, 20 faj 93 példánya került kézre.

Érdekesség, hogy két olyan fajt is gyűrűztünk, amit előtte még sohasem: sordélyt és barna rétihéját. (Utóbbit egy speciálisan ragadozómadarak elfogására használt „kockahálóval” sikerült kézre keríteni, köszönhetően Jusztin Balázs tagtársunknak). Hálóba került egy „idegen” gyűrűs cserregő nádiposzáta is.

Minden résztvevő nagyon jól érezte magát, sok újat tanulhatott, kár, hogy kevés új arcot láttunk a táborozók között. Köszönöm a segítséget Tóth Teodórának és Mezei Sándornak a lebonyolításban nyújtott segítségükért.

Kékbegy – gyűrűzés után (fotó: Antal András)

gyűrűzött fajok:

Nádisármány (<i>Emberiza schoeniclus</i>)	16
Foltos nádiposzáta (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)	14
Sárga billegető (<i>Motacilla flava</i>)	11
Cserregő nádiposzáta (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)	8
Énekes nádiposzáta (<i>Acrocephalus palustris</i>)	7
Cigánycsuk (<i>Saxicola torquata</i>)	6
Nádirigó (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)	4
Kékbegy (<i>Luscinia svecica</i>)	4
Kormos légykapó (<i>Ficedula hypoleuca</i>)	4
Tövisszűrő gébics (<i>Lanius collurio</i>)	4
Rozsdás csuk (<i>Saxicola rubetra</i>)	3
Nádi tücsökmadár (<i>Locustella luscinioides</i>)	2
Sisegő füzike (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)	2
Sordély (<i>Miliaria calandra</i>)	2
Fülemülesítke (<i>Acrocephalus melanopogon</i>)	1
Kerti poszáta (<i>Sylvia borin</i>)	1
Mezei poszáta (<i>Sylvia communis</i>)	1
Fitisz füzike (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	1
Szürke légykapó (<i>Muscicapa striata</i>)	1
Barna rétihéja (<i>Circus aeruginosus</i>)	1

példányszám:

Dr. Solti Béla - Szabó Tibor

Tíz éve kezdtem el ... a gyöngybagolyvédelmet

Mikor leültem megírni ez a cikket, sokat gondolkodtam, hogy hol is kezdjem, hiszen - mint ahogy azt a cím is mutatja - tíz évvel ezelőtt, 1999 nyarán határoztam el, hogy megpróbálkozom a gyöngybagolyvédelemmel Heves megye területén. A cikk viszont így nem lenne teljes, hiszen azt szeretném, hogy azok a kedves tagtársak, akik szeretnének, de nem igazán tudják, hogy is kellene belefogni a madarászásba, lássanak egy példát, egy utat, mint ahogy azt anno én is láttam.

Igazából mindig is szerettem az állatokat, a természetet, de egészen a gimnáziumig nem volt elég erős ez a szeretet ahhoz, hogy rendszeresen és módszeresen járjam a természetet, és figyeljem a madarakat. A gimnáziumban Mester Zsolt tanár úr azonban meglátta bennem, és két jó barátomban, Cserhádi Mátyásban és Sánta Zsolt Leventében az érdeklődést, a tenni akarást, és felkarolt minket. Távcsövet adott a kezünkbe, sőt a természetvédelmi szakkör spektívjét is megkaphattuk hétvégére, és mi boldogan mentünk ki a Hatvan környéki területekre madarászni. Szép lassan megtanultuk felismerni az egyes fajokat, megismerni szokásaikat, viselkedésüket. Nyaranta természetvédelmi táborokba jártunk, ahol tovább gyarapíthattuk tudásunkat, és új szakemberekkel ismerkedhettünk meg. Időközben beléptünk az MME-be, elmentünk az első taggyűlésünkre, csatlakoztunk a gólya, gyurgyalag- és partifecske felméréshez. Közben mindinkább vonzott a madárgyűrés, és ekkor határoztam el, hogy egyszer én is madárgyűrés szerető lenni.

A gimnázium után megismerkedtem Németh Ákos gyűrészővel, aki szívesen látott az akkor még csak induló félben lévő Izsáki Madárgyűrésző Állomáson. Az itt látottak sarkalltak arra az elhatározásra, hogy én is komolyabban foglalkozzak a madárvédelemmel. Az MME Madártávlat c. újságjában olvastam egy cikket a gyöngybagolyvédelemről, és úgy döntöttem, én is megpróbálom azt, amit a cikk írója. Igaz, akkor még azt sem tudtam, hogy mi fán terem a gyöngybagoly. Kiderítettem, hogy az MME-nél ki foglalkozik gyöngybagolyvédelemmel, és így jutottam el Boldogh Sándorhoz, aki az MME gyöngybagolyvédelmi programját koordinálta. Sándortól kaptam három költőládát, ellátott számos jó tanáccsal és szakmai anyagokkal. A ládákat már 1999. őszén kiraktam, barátaim segítségével.

Nagy meglepetésemre 2000. nyarán - a ládák ellenőrzésekor - az egyikben öt pelyhes fióka csücsült, jelezve, hogy a próbálkozásom jól sikerült. Később Dr. Solti Bélával visszamentünk és meggyűrésztük a fiókákat. Már a kezdetekkor az volt az elképzelésem, hogy a gyöngybagolyfelmérést és védelmet kiterjesztem egész Heves megyére, azonban csak szép apránként haladtam. Először Hatvan kistérségét vontam be, majd egyre keletebbre terjeszkedtem. Akadt azonban egy nehézség, mégpedig az, hogy az egyes költőhelyek közötti távolságot (általában egy-egy településen egy-egy pár költ) csak autóval lehetett áthidalni. Így rendszeresen kölcsön kellett kérnem valamely családtagom autóját. Szerencsémre nagyszüleim szívesen adták kölcsön öreg FIAT-jukat, mellyel a kezdeti időszakban nagyon sok települést jártam be.

Főiskolás éveim alatt megismerkedtem számos szakemberrel, így Gombkötő Péterrel, aki felhívta a figyelmemet a templomokban élő denevérek védelmének fontosságára, Szitta Tamással, aki rendelkezésemre bocsátotta a Bükki Helyi Csoport 90-es évekbeli gyöngybagolyfelmérési eredményeit, és a Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány két kulcsembereivel, Nagy Tiborral és Klejn Ákossal, akik megismertettek számos új gyöngybagolyvédelmi módszerrel.

A hobbim adta magát, hogy a szakdolgozatomat is ebből a témából írjam, és mivel ekkorra már elég sok adattal rendelkeztem a fajról, 2004-ben „Heves megye gyöngybagolyállományának felmérése és védelme” címmel védtem meg szakdolgozatomat. Ezen a nyáron ismertem meg Király Tamás barátommal, aki legfontosabb segítőttem lett a gyöngybagolyászásban. Még ebben az évben egy régi álmat sikerült valóra váltanom, amikor megszereztem gyűrésző vizsgámat, így a továbbiakban magam gyűrészhettem a gyöngybagolyokat.

Később, mikor már saját autóval rendelkeztem, úgy döntöttem, hogy érdemes lenne a Heves megyével határos területeket is bevonni a felmérésbe, így elkalandoztam Borsod, Nógrád és Jász-Nagykun-Szolnok megyébe is, sőt, egyes településekre rendszeresen visszajárok. A megszerzett tu-

dást igyekeztem másokkal is megismertetni, ezért több MME helyi csoportnál is tartottam előadást kedvenc madaramról.

Immáron tíz éve foglalkozom gyöngybagolyvédelemmel, és talán arra vagyok a legbüszkébb, hogy ez idő alatt számos nehézséggel kellett szembenéznem, többször megfordult a fejemben, hogy abba kellene hagyni a gyöngybaglyászást, de nem tettem, és bízom benne, hogy ez a továbbiakban is így lesz.

Kedves fiatal madarásztársaimat arra biztatnám, hogy ha megvan valakiben az elszántság és az akarat, akkor a többi jönni fog magától, hiszen ha az ember nyitott valamire, akkor találni fog hozzá segítséget, hogy terveit valóra válthassa (*a fenti példa mutatja, hogy velem is így történt*). Végezetül szeretném megköszönni mindazon személyeknek, barátoknak, kollegáknak a segítségét, akik az évek során támogattak, segítettek gyöngybagolyvédelmi munkámat!

Jusztin Balázs
Gyöngybagolyvédelmi-program felelős

Mi lesz veletek, gyöngyösi fecskék?

A cím egy kis magyarázatra szorul: konkrétan a Károly Róbert Főiskola épületén valaha fészkelte molnárfecskék sorsáról van szó. Történt 2008-ban, hogy fészkelési időszak kellős közepén több tucat fecskefészket vertek le, semmisítették meg az iskola karbantartói. A szemtanúk közül többen bejelentést tettek, a Bükki Nemzeti Park vizsgálódott, majd rendőrségi feljelentést tett természetkárosítás okán. Hogy ki adott utasítást erre a barbár cselekedetre, azt az utána megindult a nyomozásnak „természetesen” nem sikerült kideríteni. Persze nem szükséges erős képzelőerő, hogy kézenfekvő legyen a válasz. Tény: a főiskola vezetése nem nagyon szereti a fecskéket. Ezt az egyik karbantartótól vezetőjétől tudtam meg, amikor személyes bejárásom vettem részt. A látogatás célja az volt – amit én kezdeményeztem - hogy találjuk ki közösen, mit lehetne tenni annak érdekében, hogy a fecskék ne okozzanak kellemetlenséget piszkításukkal. Azonban a látogatás során kiderült, nem csak a piszkítás a probléma, hanem önmagában az – mármint egyesek szerint - hogy a madarak léteznek: röpködnek, csivitelnek stb.

Mi teljesen tehetetlenül szemléltük, hogy a 2009. évben sem tudtak költeni a madarak, mert már a fészekrakást is megghiúsították számukra. A nappal felrakott sarazásokat éjszaka leverték. Jómagam próbálkoztam néhány fórumon (újság, televízió), de egyik sem találta elég nagy horderejűnek e témát, hogy említést tegyen róla.

Ami reményt keltő lehet: az elmúlt év végén felhívott Dr. Tóth László, a főiskola nemrég idekerült docense, (nem mellesleg MME tag) hogy a főiskola vezetése talán hajlik némi kompromisszumra. Remélem, közösen ki tudunk találni valamit. Bízom abban, hogy lesz hová visszatérnie a fecskéknek, amelyeknek – ideértve az egész európai állományt - tavaly egyébként is nagyon rossz évük volt, hiszen a tavaszi vonulás során rendkívül sok madár pusztult el.

Köszönöm a segítséget Keresztesi Attilánénak, aki felhívta erre a dologra a figyelmemet, és bizonyos dokumentumokat is rendelkezésemre bocsájtott.

Szabó Tibor

Bemutató gyűrzés

2009.05.08-án bemutató madárgyűrzést tartottunk Gyöngyösön. Helyszíne a múzeumkertben, az Orczy-parkban volt. Ezt a programot a Mátra Múzeum kérésére, a „Madarak és Fák napja” alkalmából szerveztük meg.

A rendezvénynek mintegy 600 látogatója volt. Óvodás és iskolás csoportok, valamint civil érdeklődők előtt mutattuk be a madarak befogását, gyűrzését, adataik felvételét, közben az MME bemutatására is kerítettünk alkalmat. Egyébként meglepően sok madár került a hálókba: 7 faj, 54 példány. Minden csoport - félóránként jöttek a gyűrzés helyszínére - láthatott néhány madarat. Óriási sikert arattunk a bemutatóval, a kicsik és nagyok között egyaránt.

A program lebonyolításában Dr.Solti Béla és Szabó Tibor vett részt.

Bemutató gyűrzés /Orczy- kert – Gyöngyös (fotó: Szabó Tibor)

www.hevesmadar.fw.hu

Csoportunk honlapja már több éve működik, köszönhetően Balázs Tibor tagtársunknak, aki létrehozta és szerkeszti ezt az igazán színvonalas és igényesen megjelenésű weboldalt. Az idén megújult arculattal találkozhat, aki felkeresi a fenti címet. Jót tenne az egyesületi munkának, ha minél többen látogatnák weblapunkat. Minden egyesületi esemény, program helyszíne és időpontja először ide kerül fel. Sajnos előfordul, hogy valakihez nem jut el a meghívó valamilyen oknál fogva, ez kiküszöbölhető, ha időnként megnézzük a honlapot.

A fórum rovatban napi kapcsolatba léphetnek a tagok egymással, megbeszélhetik az éppen aktuális problémákat, felvetéseket, érdekes megfigyeléseket.

Rendkívüli előrelépés ez a néhány évi állapothoz képest, amikor csak az évi két taggyűlésen találkozhattunk, esetleg levélben vagy telefonon értekezhattünk az adott témáról, problémáról. Az újonnan felkerült 'blog' rovatban bárki létrehozhatja saját internetes naplóját, természetesen a szerkesztő segítségével.

Címe: baltibb@dunaweb.hu.

Itt lehet érdeklődni, segítséget kérni, ha valami problémánk adódik a honlap kezelésével, ha képet vagy dokumentumot akarunk feltenni, esetleg javaslatot szeretnénk tenni, ami még használhatóbbá és érdekesebbé teheti ezt a közösségi fórumot.

Szabó Tibor

Faunisztikai adatok

Nagy kócsag (Egretta alba): 2009.01.03-án Lőrincitől Ny-ra, vetésen 12 pd.; 01.06-án Gyöngyös felett 1 pd. repül (Sipos Bánk Botond);

02.03-án Lőrincitől Ny-ra (21-es út, herédi elágazó) 15 pd.

Szürke gém (Ardea cinerea): 2009.01.03-án Lőrincitől Ny-ra, vetésen 3 juv. pd.; 02.03-án uitt 2 pd..

Fehér gólya (Ciconia ciconia): 2009.03.27-én Jászárokszálláson 1 pd. (Kerek L.).

Bütykös hattyú (Cygnus olor): 2009.03.06-án Gyöngyös É-i része felett 3 pd repült (Sipos B. B.).

Kékes rétihéja (Circus cyaneus): 2009.03.03-án Szücsi – Gyöngyöspata között 1 ad. hím; 03.09-én uitt 1 ad. hím; 04.04-én a gyöngyösi Sár-hegyen 1 imm. hím (Sipos B. B.); 11.04-én Szücsinél 1 ad. tojó; 12.21-én Gyöngyöspata, temetőnél 1 ad. tojó.

Hamvas rétihéja (Circus pygargus):

2009.04.20-án Vámosgyörktől D-re 1 ad. hím.

Parlagi sas (Aquila heliaca): 2009.02.25-én Gyöngyösön, a Szt. Bertalan templom felett kering 1 pd..

Kis sólyom (Falco columbarius): 2009.01.03-án Lőrincitől Ny-ra, a 21-es út mellett 1 tojó pd.; 01.05-én Gyöngyöstarjántól D-re 1 ad. hím; 02.21-én Lőrincitől Ny-ra, a 21-es út mellett 1 tojó pd..

Daru (Grus grus): 2009.11.06-án Gyöngyösön, az Orczy-kert felett kb. 40 pd. repült át (Kecskés T.).

Bibic (Vanellus vanellus): 2009.03.10-én Gyöngyös É-i szélén kb. 10 pd. (Sipos B. B.).

Sarlósfecske (Apus apus): 2009.07.03-án Gyöngyösön az Orczy útnál 30-40 pd. (vsz. a lakótelepi házak tetején költöttek, és ekkor repülhettek ki a fiatalok).

Búbos banka (Upupa epops): 2009.04.05-én a gyöngyösi Sár-hegyen, szőlőben 1 pd..

Nyaktekerces (Jynx torquilla): 2009.04.10-én Tarnál a Fehér-bányában 1 pd..

Fekete harkály (Dryocopus martius): 2009.04.10-én Mátrakeresztesen a Csóka-kőnél 3 pd..

Parlagi pityer (Anthus campestris): 2009.04.28-án Karácsondtól É-ra 2 km-re szőlőben 1 hím.

Csonttollú (Bombicilla garrulus): 2009.01.20-án Rózsaszentmárton, belterületen kb. 150 pd.; 02.23-án Gyöngyösön, az Orczy kertben kb. 250 pd.; 02.25-én uitt kb. 100 pd.; 02.26-án uitt kb. 200 pd.;

Szürke gém (fotó: Kazsu Attila)

03.03-án uitt kb. 50 pd.; 03.10-én Gyöngyöstarjántól D-re 2 km-re kb. 100 pd.; 03.24-én Gyöngyösön a Köztársaság-téren 25-30 pd., az Autóbusz-pályaudvarnál 60-70 pd..

Hantmadár (Oenanthe oenanthe): 2009.04.28-án Karácsondnál, az autópálya mellett 1 hím.

Fenyőrigó (Turdus pilaris): 2009.01.23-án Gyöngyöspatától K-re, a műútnál 150-200 pd.; 11.04-én Szücsinél 9 pd..

Barátposzáta (Sylvia atricapilla): 2009.02.25-én Gyöngyösön, az Orczy kertben 1 hím (Sípos B. B.).

Nagy őrgébics (Lanius excubitor): 2009.10.13-án Gyöngyöspata – Szücsi között 1 pd.; 10.17-én Rózsaszentmártonnál (Tarcód) 1 pd.; 11.06-án Gyöngyöspata, temetőnél 1 pd., Gyöngyöstarjántól D-re 2 km-re 1 pd.; 12.17-én Gyöngyöspata – Szücsi között 1 pd., Gyöngyöstarjántól D-re, 2 km-re 1 pd..

Fenyőszajkó (Nucifraga caryocatactes): 2009.06-ig (tavasztól) Apcon, belterületen 1 pár (Laskovics Gyöngyi); 06.16-07.01-ig Gyöngyösön az Aranysas utcában 1 pd..

Fenyőpinty (Fringilla montifringilla): 2009.02.23-án Gyöngyösön, az Orczy kertben 2 pd..

Tengelic (Carduelis carduelis): 2009.10.19-én Gyöngyöspata – Szücsi között 80-100 pd..

Hósármány (Plectrophenax nivalis): 2009.11.07-én Rózsaszentmártonnál (Tarcód) 1 nyugalmi ruhás hím.

Bajszos sármány (Emberiza cia): 2009.04.10-én Tarnál a Fehér-bányában 1 ad. hím.

Nádisármány (Emberiza schoeniclus): 2009.12.02-án Rózsaszentmárton Tarcód részén 1 pd.;

Sordély (Miliaria calandra): 2009.12.17-én Gyöngyöspata, temetőnél 8 pd..

Dr. Solti Béla

Madárnaptár

Első érkezők:

2009.03.10. *bibic* (Gyöngyös kb. 10 pd.)

03.10. *seregély* (Gyöngyös, több pd.)

03.16. *mezei pacsirta* (Gyöngyöspata – Szücsi között)

03.16. *énekes rigó* (Gyöngyös É-i széle)

03.27. *fehér gólya* (Jászárokszállás)

03.30. *barázdabillegető* (Rózsaszentmárton)

03.30. *házi rozsdafarkú* (Rózsaszentmárton, 1 hím)

03.31. *cigánycsuk* (Gyöngyöspata – Szücsi között, 1 hím)

03.31. *barna rétihéja* (Gyöngyöstarjántól D-re 1 km-re, ad. hím)

04.02. *füsti fecske* (Gyöngyös, Orczy-kert, 1 pd.)

04.03. *molnárfecske* (Rózsaszentmárton, 2 pd.)

04.04. *nyaktekercs* (Sár-hegy, 1 pd.)

04.05. *búbos banka* (Sár-hegy, 1 pd.)

04.09. *csilp-csalp füzike* (Gyöngyössolymos, Kis-hegy, 1 hím)

04.09. *fülemüle* (Karácsond, 1 hím)

04.09. *sárga billegető* (Adács – Karácsond között, több pd.)

04.10. *bajszos sármány* (Tar, kőbánya, 1 hím)

04.11. *kakukk* (Jászárokszállás)

04.17. *vadgerle* (Szücsi, 1 hím)

04.19. *gulipán* (Vámosgyörk – D, több pd.)

Seregély (fotó: Sipos Bánk Botond)

Csilpcsalpfüzike (fotó: Kazsu Attila)

- 04.20. *réti cankó* (Vámosgyörk – D, 13 pd.)
- 04.20. *kis lile* (Vámosgyörk – D)
- 04.20. *billegető cankó* (Vámosgyörk – D)
- 04.20. *hamvas rétihéja* (Vámosgyörk – D, ad. hím)
- 04.27. *sarlós fecske* (Gyöngyös, Orczy-kert felett 3 pd.)
- 04.28. *parlagi pityer* (Karácsond - É 2 km)
- 04.28. *hantmadár* (Karácsond, autópálya, 1 hím)
- 05.16. *sárgarigó* (Rózsaszentmárton, 1 hím)
- 05.16. *tövisszúró gébics* (Rózsaszentmárton, 1 hím)

Kék cinege (fotó: Sipos Bánk Botond)

Utolsó távozók:

- 2009.03.31. *nagy őrgébics* (Gyöngyöstarján – D)
- 04.04. *csonttollú* (Sár-hegy, É-i oldal, 8-10 pd.)
- 04.04. *kékes rétihéja* (Sár-hegy tető, 1 imm. hím)

Első telelők:

- 2009.10.13. *nagy őrgébics* (Gyöngyöspata – Szücsi között)
- 11.04. *fenyőrigó* (Szücsi, 9 pd.)
- 11.04. *kékes rétihéja* (Szücsi, ad. tojó)
- 11.07. *hósármány* (Rózsaszentmárton, 1 hím)
- 12.15. *kis sólyom* (Tápiószele – D, 1 km)
- 12.21. *kékes rétihéja* (Gyöngyöspata, temető, ad. tojó)

Dr. Solti Béla

HCs-hírek

Az év folyamán két taggyűlést tartottunk, április 04-én és november 14-én. A helyszín a Mátrai Tájvédelmi Körzet épülete volt, Mátrafüreden.

Májusban kétnapos kirándulást szerveztünk Gemencre. 15 fő vett részt a programban.

A HCs. taglétszáma ebben az évben szépen gyarapodott, jelenleg 150 fő.

Új tagjaink: Kleiner Csenge (Mátraballa), Erdélyi Róbert (Tenk) és Juhász Péter (Hatvan) Bodnár Eszter (Pétervására). Köszöntjük őket a körünkben, reméljük, hogy jól fogják érezni itt magukat, jó madarászatot kívánunk nekik.

Anyagi helyzetünk: a banki és pénztári készletünk összesen 324.170.-Ft.

Az év folyamán 75.000.- Ft pályázati pénzt használtunk fel, fehér gólya felmérésre 30.000.-Ft-ot, gyurgyalag felmérésre 25.000.-Ft-ot és gyöngybagoly kutatásra 20.000.-Ft-ot kaptunk. Ezeket az összegeket útiköltség térítésekre fizettük ki.

A MME tagdíja megemelkedett, jelenleg a felnőtt, kereső tagoknak évi 4.000.-Ft, a nyugdíjas tagoknak évi 2.500.- Ft, a tanulóknak évi 2.500.- Ft. A családi tagdíj évi 4.500.-Ft.

A tagság által végzett munkáról a fentiekben számoltunk be.

A tavaszi taggyűlésünkön a Nemzeti Parkok sorozatban a Bükk Nemzeti Parkról készített filmet vetítettük a tagságnak, az őszin egy, a magyarországi nappali lepkéket bemutató kisfilmet láthattak a résztvevők.

Idei beruházásaink: vásároltunk 5 db madárfogó hálót, és egy 10x50 távcsövet.

Dr. Solti Béla

Felhívás!

Megkérek minden internetes postafiókkal rendelkező tagtársat, hogy küldjön egy címmege erősítő e-mailt nekem: szabotibi@vipmail.hu. Fel kell frissítenem és ellenőriznem kell a címlistát. A meglévőhöz képest lehetnek változások, esetleg az is előfordulhat, hogy nem szerepel valakinek az adata a nyilvántartásban.

Előre is köszönöm: Szabó Tibor